

Posudek k bakalářské práci „Poslední soud v jazyce umění“
ETF, obor Pastorační a sociální práce, červen 2013

Autorka: Daniela Fojtů
Vedoucí práce: Mgr. Petr Jandejsek
Počet stran: 66 (59 stran textu) + 3 obrazové přílohy

Daniela Fojtů předkládá práci na teologické téma eschatologie se zaměřením na obraz posledního soudu. Práce je metodicky uchopená jako dialog mezi biblicko-teologickým diskurzem a dějinami umění. To ji činí nevšední, a zároveň na autorku klade nárok na dvojnásobnou adekvátnost. Předběžně lze říci, že práce je skromným, ale zdařilým pojednáním na vybrané téma.

Cílem práce je „postavit vedle sebe téma posledního soudu v pojetí evangelií, církevní teologie a tří vybraných uměleckých děl pokusit se popsat jejich vzájemné ovlivnění“ (s. 7). Ve skutečnosti se práce snaží o víc, než jen „postavit vedle sebe ...“, tudíž se ukazuje, že cíl by mohl být formulován o něco precizněji.

Struktura práce je přiměřená cíli a přehledná. V první kapitole se autorka věnuje biblickým a teologickým zdrojům obrazu posledního soudu. Zaměřuje se zvláště na pasáž z 25. kapitoly Matoušova evangelia. Druhá kapitola poskytuje úvod do vztahu církve k umění v dějinách, a více potom rozpracovává charakter posledního soudu ve výtvarném umění. Zde navazuje třetí kapitola, která konkretizuje pojednání o umění na příkladu tří umělců renesance, Giotta, Bosche a Michelangela, a zároveň „čte“ jejich výtvarnou interpretaci posledního soudu opět očima teologie. Ve všech částech pracuje autorka s relevantní literaturou.

V textu se vyskytuje několik nepřesností a chyb. Bod 1.2.2 je chybně nadešpsán jako 1.1.2. Na s. 22 je chyba ve spojení Tridentského koncilu s uvedeným letopočtem. Ve zmínce o 2. Vatikánském koncilu na s. 23 postrádám odkaz na 7. kapitolu konstituce Lumen Gentium, která se věnuje eschatologii. Jon Sobrino není především evropský teolog (byť se zde narodil) a jeho dílo není v češtině dostupné (autorka sama cituje zdroj v angličtině).

Úroveň práce poněkud kazí formální nedostatky. Za hlavní považuji řazení literatury v závěrečném seznamu – řazení postrádá zjevnou logiku. Místy se objevují drobné textové a gramatické chyby. Ojedinele není zdroj z poznámky pod čarou uvedený zároveň v závěrečném seznamu. Forma poznámek pod čarou je nejednotná.

Při interpretaci Giottova obrazu autorka říká, že tváří tvář soudu „žádný člověk nemůže být jen pozorovatelem. Slovo musí projít člověkem“ (s. 45). Lze konstatovat, že předložená práce nejen splňuje kritéria kladená na tento typ kvalifikačních prací, ale zároveň neoslazuje zvěst víry, která je v obrazu posledního soudu obsažená. Na proměnlivosti uměleckého vyjádření naopak zdůraznila, že tuto zvěst je třeba stále nově interpretovat a teologicky reflektovat. Navrhuji hodnotit stupněm B – velmi dobře.

Otázka k obhajobě

Který aspekt zobrazení posledního soudu u některého/některých z těchto tří autorů k lidem dnešní doby již nepromlouvá (němý symbol), a který naopak stále promlouvá? Proč? Čím?

Petr Jandejsek
18. června 2013